

דרכי ישו המשיח

<p>זוהי גרסה מקוצרת (קטעים) בשפה העברית בת זמננו</p> <p><u>דת היהודית וישו</u> .</p> <p><u>דת כהתחברות מחדש של האדם עם אלוהיו – בדרכי ישו</u> .</p> <p><u>יסודות ערכי האתיקה</u> .</p> <p><u>נקודות מבט כלליות נוצריות בשאלות כלכליות וחברתיות</u> .</p> <p><u>מדעי הטבע והאמונה באלוהים</u></p> <p>אנחנו מציעים טקסטים כוללניים יותר על שלבי הבשורה וההתגלות ונושאים נוספים* שכבר נכתבו <u>במספר שפות</u>, למשל <u>באתר האינטרנט באנגלית</u>, המתעדכן לעתים קרובות.</p>		<p>ישו המשיח, רוחניות והארץ:</p> <p>דרכי ישו המשיח, תרומתו לתודעת האדם ולשינויים שחלו במין האנושי ובארץ: עלון מידע בלתי תלוי, המציע נקודות מבט חדשות בתחומים שונים של מחקר והתנסות, כולל עצות מעשיות לצמיחה אישית.</p> <p>עברית</p>
--	---	--



<http://www.ways-of-christ.com/he>

הטקסטים העיקריים בשפות אחרות המצויינים כאן כוללים את הפרקים: **בחלק 1**: מבוא לתכלית ולשימוש בטקסט זה, עם הערות מתודולוגיות הנוגעות בין היתר להרהורים; "בראשית היה הדבר (ביוונית: לוגוס) ... והדבר הפך לבשר"; ישו הנוצרי: הולדתו; עמוד מיוחד על גלגול הנשמות במובן הנוצרי; האם קיימים אלמנטים חשובים בשנות הילדות של ישו?; הערת אגב על הויכוח בנושא "ישו - שני בנים"; ההטבלה בירדן על-ידי יוחנן המטביל; עמוד מיוחד עם הערות על ההטבלה בימינו; השקט במדבר; הפיתויים; החתונה בכפר כנא; (השקפות נוצריות בנושא המיניות; האהדה; האמפטיה והאהבה); "הקנאות הקדושה" (והשקפות בנושא רגשות); הנאום על ההר והשקפות בנושא הרוח; שינוי הצורה והר התבור; שאלת ה"נסים" ותחייתו של לזר מן המתים; "הכבשים"; רחצת רגלי התלמידים; מריה מבייניה מושחת את ישו וההלקאה; ההכתרה בכתר הקוצים והנאומים האחרונים; הצליבה והקבורה (השקפות בנושא המיסטיקה הנוצרית); שאלת הקבר הריק; "הירידה לשאול" ו"העליה לגן עדן"; התחיה; "עלייתו" של המשיח; חג השבועות; התייחסות לתמונה של ישו; **בחלק 2**: נקודה חשובה ברוחניות הנוצרית; הסעודה; הבשורה של יוחנן; איך להתייחס לנבואות; לעניין תכני ההתגלות של יוחנן; שבע הכנסיות; עמוד מיוחד על הכנסיות בימינו, ההבדלים ביניהן ודרכן אל הכנסיה האוניברסלית; "שבע החותמות"; "שבע החצוצרות"; "שבעת הרעמים" ושני הנביאים; האשה והדרקון; "החיה עם שבעת הראשים" עולה מן הים; "החיה בעלת עשר הקרנות" עולה מן הארץ; "שבע המכות האחרונות וסופה של "בבל"; "אלף שנות השלום" (האמיתיות); גן העדן החדש, הארץ החדשה ו"ירושלים החדשה"; פרקים אחרונים: הגישה הנוצרית; טבלה: גישה נוצרית: בעולם הזה, אך לא מן העולם הזה; התייחסות לאיכות התצוגה, לגרסה המודפסת בגרמנית וזכויות יוצרים; טופס דוא"ל.

3: נושאים נוספים: תפילה לשלום, חיים ואדמה; עקרונות הערכים האתיים; הבהרה קצרה בנושא "סיפורי החשיפה בנושא ישו"; ישו ושאלות הקשורות בתזונה; מדעי הטבע והאמונה באל; ישו והרפוי - גם כיום; הכרזה על אדם כעל קדוש; נקודות מבט נוצריות בשאלות כלכליות וחברתיות; נקודות מבט נוצריות לגבי חברה ופוליטיקה; פילוסופיה ונצרות - פרשנות לנאומי של הברמס "אמונה וידע"; "אקולוגיה ובריאה; חיי העובר; צדדים אלה וכיווני המבט של התיאולוגיה הנוצרית; מדיטציה בנצרות; השראה והכנסיות; שאלת החיים לאחר המוות ומשמעותם לחיים העכשוויים; נצרות ויחס לנשאים "גורל" ו"גלגול נשמות"; **4... הברית הישנה ותרומתה לדיאלוג עם הדתות האחרות**: הברית הישנה, הדת היהודית וישו; ישו ואיסלאם; בודהיזם; דת זרתוסטרא (פרסיות), הידואיזם, טאואיזם וקונפוציוניזם, שינטו ודתות הטבע; דת כ"חזרת" האדם לאל.

ותם.דואר@ways-of-christ.com

דרכי משיח

הברית הישנה, הדת היהודית וישו המשיח

דף זה הוא תרומה להבנה טובה יותר של הברית הישנה ולדיאלוג בין-דתי – כולל ההיבטים הרוחניים העמוקים יותר. אין בכוונתנו להעניק כאן טיפול מעמיק לספרי הברית הישנה – זאת בשונה מן הטיפול בספרי הבשורה ומעשי השליחים, בטקסטים העיקריים שלנו בשפות אחרות.

היחסים בין כתבי הקודש

ישו המשיח ותלמידיו התייחסו לעתים קרובות לכתבי הקודש אותם הכירו שומעיהם. המדובר קודם כל בברית הישנה. היא כוללת את סיפור הבריאה, ספרים על ההיסטוריה של העם היהודי, חוקים, נבואות, ספרים חיצוניים וכיוצב'. ישו ותלמידיו הראו שפעלם אינו מבטל את תכני הברית הישנה, אלא שכוונתם העיקרית לא הייתה לפרש את כתבי הקודש: הם התמקדו בעיקר בחיים מתוך מגע ישיר עם האל ועם המשיח. (ראו גם "יסודות הערכים האתיים"). מכאן נובעות השקפות חדשות.

בברית החדשה קיימות התייחסויות ישירות רבות לאמונות דתיות אחרות שהיו קיימות בעת העתיקה. למשל, הבשורה על-פי יוחנן מדברת במפורש על אלה שהיו מודעים לתורות הנסתר כדי להדגים את מה שנחשב נוצרי באופן ספציפי והחורג ממסגרת האמונות בנסתר. דוגמה פשוטה לכך היא "הוא (ישו) האור האמיתי...". ביוחנן א'. מכתבים מסוימים של פאולוס לוקחים בחשבון את מה שהיה ידוע לאלה שהיו שייכים לחוגים הישנים של תורת הנסתר, ולא דוקא את מה שנבע מן המסורת היהודית. אולם אדם שאינו מכיר מסורות אלה לא יבחין בכך. מקומות כאלה בברית החדשה אינם מגנים באופן גורף את כתבי הקודש הלא יהודיים. הגינויים מכוונים אך ורק נגד סוגים קונקרטיים של חריגות מצד פולחנים מנוונים, כדי להזהיר בני אדם מפני הליכה בדרך זו. הדרך הישנה והנכונה יותר של פעולת המיסיון הייתה להתחבר למקום הרוחני בו נמצא האדם במקום לדרוש ממנו לשכוח את הביוגרפיה שלו – דבר שהיה גורם שברים נוספים בתודעתו במקום לגאול אותו, גאולה המאחה שברים והופכת אנשים לבני אדם שלמים. אנשים בתרבויות אחרות לא נדרשו לקבל תחילה את המסורת היהודית בכללותה. ההתייחסות אליהם הייתה אפוא כאל שווים, דבר שכמובן עורר ויכוחים בין תלמידיו של ישו, ויכוחים המתנהלים עד היום.

ואפשר היה גם לעבד את הוראות הנצרות על בסיס מסורות דתיות אחרות. לדוגמה, במאות הראשונות נעשו בכיוון זה נסיונות שהתבססו על הדת המונותיאסטית של זרתוסטרה (זורואסטר). (...) לא נדון כאן בנסיונות אלה.

הדת היהודית הניבה, אחרי התנ"ך העברי, כתבי קודש נוספים כגון התלמוד הכולל את תורת המשפט ואת המשנה והפרשנות שלה (גמרא) – בגרסאות בבל וירושלים; וכן כתבי יסוד של אסכולות מיוחדות, במיוחד של הכתות המיסטיות – ספרים אזוטריים של הקבלה, כדוגמת ספר הזוהר. אומרים כי ספרים אלה מקורם במאה ה-13; עם זאת, הם מבוססים על מסורות עתיקות יותר; הם אף כוללים איזכורים ממצרים העתיקה. גם היום קיימת תורה מיסטית יהודית (החסידות).

מושגי האלוהות וייצוגיה

הברית הישנה מכנה בתחילה את האל אלוהים. הפירוש המילולי הוא: "רוחות הבורא האלוהי", ולא מדובר ח"ח בחוצנים מהונדסים גנטית או במשהו כזה, כפי שספרים מסוימים טוענים היום; בה במידה שהיו השפעות בעייתיות על התפתחות העולם, הן רק התווספו. המלים "אלוהים" ו"אללה" (באיסלאם) באות מאותו מקור לשוני.

השם יהוה מופיע מאוחר יותר בברית הישנה. במהלך הזמן, כאשר האל "נעשה קרוב יותר", מקורות

מיסטיים ואנושיים כגון ג'. לורבר או ר. סטיינר אומרים לנו שחויית האל התפתחה לכדי חויית יהוה. רק התרגומים המשיכו לצערנו להשתמש בשם אחד ויחיד עבור האל. בצורה כזו פסחו על חוייתם של עמים מתקופות שונות. נראה כי לעתים ההתנסות האמיתית באל בתור יהוה כוסתה בערפל ואף עוותה, דבר שאולי גרם להטעייה של בני אדם. זוהי תופעה הקיימת בדתות רבות: בני אדם בעלי רוחניות חלשה ורוויי שנאה לא תמיד היו פתוחים לתיקונים בדברי הנביאים. כך שלא כל סיפור בברית הישנה חייב להתייחס ל"יהוה" האמיתי ול- YWHW המתואר על-ידי פרופסור ז'. ז'. הורטאק מארה"ב. הדברים כבר היו קיימים בנוסח הברית הישנה. אך אין זה אומר שכל אירוע המוזכר בברית הישנה ניתן להערכה על-פי הלוגיקה האנושית של החברה בת זמננו. אלוהים יודע טוב מאיתנו מה ולמה הוא עושה דבר מסוים ומה הוא רוצה שבני אדם יעשו ולמה.

האמונה המשיחית והמשיח

"כריסטוס" הוא המשיח עליו דיברה הנבואה כבר ב"תרגום השבעים" היווני של התנ"ך העברי שנכתב על-ידי יהודים עבור יהודים במאות השלישית והשנייה לפנה"ס. כך שאין מדובר כאן ב"פיקציה" של פאולוס הקדוש, כפי שמאמינים מספר מחברים מודרניים. מגילות ים המלח (קומראן) מוכיחות שיהודים בעלי אמונה איתנה בעשרות והמאות השנים שקדמו לישו כבר המתו לבוא המשיח, ככתוב בישיעהו יא. אך כבר באותה עת היו השקפות שונות על מהות המשיח – כמו בקרב תלמידיו של ישו שהתקשו להבין שה"מלכות החדשה" לא תהיה אך ורק מרד לאומי "חיצוני" נגד הרומאים, אלא התפתחות רוחנית, שינוי כללי, "מלכות השמים".

לעתים קרובות מניחים שקהילת קומראן הייתה שייכת לכת האיסיים, האסכולה השלישית בחשיבותה בקרב יהודי התקופה, לצד הפרושים והצדוקים. נכון יותר, זו הייתה קהילה עצמאית, קרובה למסורת האיסיים; הם היו ביחסים טובים עם האסכולות השונות; לא רק עם האיסיים שוחרי השלום אלא גם עם ה"קנאים" העצמאיים והמיליטנטים ועם הפרושים בירושלים (אשר אף נתנו להם את רשימת המלאי של אוצר המקדש, דבר המוכיח שאנשי קומראן זכו לאמון רב, למרות השקפותיהם השונות). "חוקי הקהילה" 1QS כללו פרטים בקשר להמתנה למשיח ואף צוינו בהם שני משיחים או משיחים משני אילנות יוחסין (אשר, לפי חוקי אותם זמנים, ישו יכול היה להיות אחד מהם או שניהם: באמצעות יוסף לבית דוד או באמצעות מריה שהייתה משושלת אהרון הכהן (השקפה זו צוינה על-ידי קרסטן פיטר טידה החוקר את המגילות עבור רשות העתיקות של ישראל).

נראה כי הנבואה במיכה ה':5 לפיה המשיח יבוא מבית לחם לא זכתה לחשיבות מיוחדת בעיני התנועות המשיחיות של התקופה. יחד עם זאת, מתי למשל מתבסס עליה ויש המדברים בפזיזות על "המצאתו" של מתי, משום שביתו של ישו היה לדבריהם בנצרת, רחוק למדי מבית לחם. אולם החוגים המיסטיים, ובהם יעקב לורבר – שלא הייתה לו במאה ה-19 שום מוטיבציה להזים ספקולציות אלה – אומרים שישו בא מבית לחם, אולם לא מבית לחם המוכרת היום, אלא מכפר עתיק הקרוי בית לחם הנמצא בקרבתה של נצרת.

אצל הנביא דניאל ט':25 קיים פסוק אותו נוהגים לקשור למשיח: 69 "שבועות" אמורים לעבור מן ההוראה לבנות את ירושלים השניה – ראו נחמיה ב':18; סביב 445 לפנה"ס עד מותו של ה"משיח" (השני). אם ה"שבועות" האלה הן "שבועות השנה" (בהשוואה ל"שנות שבתון"), הדבר אכן מצוין תקופה שסביב מועד צליבתו של ישו. (באשר לנבואה, עיין בדפי אתר "דרכי משיח" בנושא ההתגלות).

וישנה גם הצעה של ר. סטיינר שהיא בעייתית עבור תיאולוגיה המוגבלת להגדרת הנצרות בתור ארגון או ארגונים דתיים, אך אולי מעניינת יותר עבור תרבויות אחרות: המשיח בתור הוויה, שהייתה מוכרת לחכמים מן התקופה הטרומ נוצרית; הוויה זו מתבטאת בתור וישוואס קרמן של ההינדים, בתור אאורה מזדה של הפרסים, בתור אוסיריס הוויית השמש של המצרים הקדמונים ובתור בלמיס של הקלטים = בלדור, אפולו. עיינו בפרק "בראשית היה הדבר" ובטקסט העיקרי של "דרכי משיח".

בין השאר תוכלו גם לעיין בכריסטולוגיה של רודולף סטיינר: (יש לבדוק אם ספרים אלה קיימים באנגלית): "ההוויות הרוחניות בגרמי השמים" 1912; "אקדמות למיסתורין של הגולגולת" מ-1913 ו-1914; "מישו למשיח", 1911; "כריסטולוגיה". (*)

(*) תקף גם לתקופת הברית הישנה ומחקר זה עשוי להניב תובנות מועילות אם כתבים בעלי השראה ייקראו בהתחשב באופיים המיוחד; במקרה כזה, נוסף על רודולף סטיינר, עיינו לדוגמה ב- Anna Katharina Emmerich, "Das Geheimnis (Die Geheimnisse) des Alten Bundes" (גרמנית, ייתכן שקיים גם באנגלית). בקשר לתקופה שלפני השטפון במרכז אסיה ותקופת הברית החדשה, עיינו למשל בספרי

המיסטיקן יעקב לורבר: www.lorber-verlag.de (ספרים רבים תורגמו לאנגלית); ועיינו ברודולף סטיינר. אם מקבלים את עדותה של המיסטיקה הנוצרית, אפשר לשכוח לחלוטין את תורותיהם של כותבים אחרים, ישו לעולם לא היה מתקיים בתור אדם ממשי או שהיה נחשב למטיף נודד מן הסוג הרגיל.

מאוחר יותר, לפני כ- 2000 שנה, אנחנו רואים את ההתגלמות הפיזית של המשיח עלי אדמות, בתור קנה מידה להתפתחות העולם. הוא לוקח על עצמו או סופח לתוכו את המין האנושי ומטמיע אותו בתוך חייו. גם אם הדתות הישנות התנוונו בחלקן כפי שמאוחר יותר הנצרות הפכה לשטחית, עריכת מחקר בכיוונים אלה עשויה להיות מעניינת. לפי תפיסות אלה, המשיח מציג עצמו לעתים כאילו אינו האדם המתאים לתפקיד לו יועד, בתור אדם הערב לעוצמתה של קהילה דתית מסוימת. המשיח הוא ייצור שרק מייצג את האנושות המתחדשת, הוא ה"אדם החדש" מגולגולתא.

אם אדם אינו בטוח לגבי זהותו של המשיח, הוא רשאי בתפילתו לבקש מן האל סימנים מעידים נוספים.

הקשר בין הנבואה בברית הישנה ובספר ההתגלות

אין תועלת רבה בערבוב הנבואה שבספר ההתגלות עם זו של הברית הישנה. ישנם מקומות מסוימים עם תמונות דומות; עם זאת, חיוני להשוות זאת עם האירועים ההיסטוריים של התקופה הטרומ נוצרית, אירועים המפורטים במהדורות רבות של התנ"ך. כך מתברר שברוב המקרים הנביאים חזו את האירועים הקדם נוצריים כגון גלות בבל והשיבה לציין, המלחמות בארץ ונצחון היהודים באותה עת; וגם את עניין המשיח. רק מקומות מסוימים נוספים מציינים אירועים של תקופתנו או את תכני ההתגלות (לדוגמה ישעיהו כד, כה, כז, יו:15; דניאל ז: 9-28).



דרכי ישו המשיח

הדת⁽¹⁾ כהתחברות מחדש של האדם עם אלוהיו – בדרכי ישו המשיח .

⁽¹⁾מקור המלה Religion הוא המלה הלטינית re ligio = התחברות מחודשת עם האל, הלובשת צורה בתוכנו מתוך הליבה שלנו. משהו דומה מתרחש גם בקנה מידה רחב, בדומה להולוגרמה.

ההכרה בבעיות העמוקות יותר של חיי האדם.

לעניין שינויים שמעבר לריפוי הגוף, השאלה הראשונה של ישו הייתה: "התחפוץ להרפא?" (יוחנן ה:6); או האם ידוע לך מהו הפגם שעליך לתקן כדי שתוכל להתקרב לאלוהים? ניתן למצוא חוט מקשר בין העניינים הרגילים של החיים שבדרך כלל אינם קשורים בדת. ילד שגדל להיות אדם בוגר רוכש יכולות חדשות; עם זאת, חלק מן היכולות המקוריות הנרכשות תוך כדי התנסות בדברים מכסות על אלה שירש ואלה האחרונות נעלמות עם הזמן. מאוחר יותר אדם יכול לנסות לחדש את היכולות הטבעיות שלו. במקרה כזה היכולות שנוספו נשארות על כנן בעוד ההוויה ש"התחשלה" צריכה להשתחרר או להתמוסס. שברים שנפש ובחיים הנובעים מניתוק הקשר בין חיי הרוח לחיי האינסטינקט ניתנים שוב לאיחוי. ניתן אז להראות ששבר זה מתייחס ל"אכילה מפרי עץ הדעת" של מיתוס גן העדן; וכי אימרתו של ישו "אם לא תשובו להיות כילדים לא תבואו אל מלכות השמים" מתייחסת לאפשרות של המרת דת או חזרה בתשובה – מתי יח: 3-1; מרקוס י': 15; לוקס י"ח: 17. אין זה רק עניין של התנהגות תמימה של ילדים אלא מדובר ביסודות ההתפתחות שהם דפוסים "ארכיטיפיים"⁽²⁾ – החלק שאבד ב"הוראות השימוש" של האדם. דרך זו עשויה להוביל הרחק מעבר לתודעה האינטלקטואלית המוגבלת של ימינו.

⁽²⁾ אז, ההתגברות על התכונות השליליות האישיות ("השטניות") תכלול ריפוי של השבר הנזכר.

ארכיטיפי: מושג של פסיכולוגיית המעמקים של קרל יונג ואחרים; דפוסים בסיסיים של הקיום האנושי הנחווים כצורות / דמויות



שונות, למשל בחלומות.

אין משמעות הדבר שאדם יכול להגיע לכך בכוחותיו-הוא. ישו מציע דרך של ממש והכוח והחסד הדרושים

כדי לשלוט בדרך הזו. חוקרים נוצרים, מיסטיקנים ואלכימאים כבר הלכו בעבר בדרכים אלה אל שלמות (רבה יותר) (השווה למשל מתי ה': 48; יוחנן י': 34...). נוצרים אחרים חוו חוויות דומות בדרך זו, במודע או שלא במודע; לא משנה אם חקרו את עצמם פנימה או אם הביעו את אמונתם בחיים החברתיים – או שלבו שני קטבים אלה – זוהי דרך אותה אנו מכנים "נצרות שלמה". מזה אלפי שנים תרבויות חיפשו פתרונות גם לסכסוך פנימי זה; למשל, האלכימאים הטאוהיסטים וחלק מאסכולות היוגה⁽³⁾.

⁽³⁾ פירוש המילולי של המילה יוגה הוא "לשים עליו עול", פירוש הדבר לחפש התחברות מחודשת עם המקור והנצח גם כן. המשמעות אינה בהכרח, שדרכים אחרות יובילו לאותה מטרה כפי המובילה הדרך על פי הנצרות.

"ישו המשיח", "האל-האדם" או ה"אדם החדש" הוא האות לתחילת הכיבוש מחדש של הפוטנציאל המולד של בן האנוש; וכי הגיעה העת לשנות את תכונותיהם שיצאו מאיזון והופרעו בצורה מסוכנת, כדי לרכוש יכולות חדשות. בזכות החיבור שלו למקורות ולתודעה מפותחת יותר, ישו הצליח לרכז בתוכו די כוחות שאיפשרו לו להתגבר על כוחות ההתנוונות. למרות שהיה שונה משאר בני האדם הוא היה האדם שהלך בראש המחנה והראה לנו את הדרך. לפיכך, בני אדם יכולים גם הם לעשות זאת, במיוחד אם הם עושים זאת באופן מודע. אולם אפילו עבור אלה שאינם יודעים דבר על ישו ההיסטורי, חייו ותחייתו עשויים להשפיע עליהם – בדומה לבעלי חיים החיים על אי בודד הלומדים דבר-מה שבעלי אחרים מאותו מין למדו באי אחר, בהשפעת שדה הכוח המשותף להם (תגליתו של ר. שלדרייק).

בתחילה, קשר פנימי למשיח ולאלוהים ייתכן גם ללא תיווך של כנסיה; ואולם קהילה מתאימה של נוצרים עשויה להיות לעזר. התורות התאולוגיות הסותרות המתארות את הוויית המשיח כאילו היה יועץ רוחני או רפורמטור חברתי בלבד אינם עוד המפלט האחרון; הן יכולות לרמוז לנו, במיוחד אם יש לנו ידע בנושא. כל אדם יכול להתחבר ישירות למשיח בין ארבעת כתליו או בפרהסיה של כנר השוק. לשם כך, אדם צריך לזכור את היכולות שניתנו לו (ספרי הבשורה) או, אם האדם פתוח לכך, הוא יוכל לתפוס את המשיח לאחר מותו כאילו הוא הפועל עדיין בימינו-אנו (קיימות עדויות רבות לשרידות התודעה אחרי המוות). אדם עשוי לחוש כי הוא מתפלל לאלוהים יחד עם ישו כאילו היה זה אחיו הבכור העוטף את כולנו ותומך בכולנו (עיין: יוחנן ט"ו: 16; מתי ו': 15-7; מתי י"ח: 19-20). לדוגמה:

אלוהים, מעייני, ישועתי ותקוותי!
מתוך איחוד עם ישו המשיח * אני מודה לך על כל הבא ממך;
ואני מבקש ממך לסלוח לי על כל מה שהרחיק אותי ממך.**
בשקט הזה, תן לי נא ליצור באמצעות רוחך***
העלה אותי על הדרך שלך.

(* הרוצה בכך יכול גם לכלול את מריה. בצורה כזו, תכונות הזכר והנקבה עשויות להתאחד.
**) נוהג נוסף עשוי להיות: 1. להתייחס לרגש הנחווה כשילי או משהו כזה, כמות שהוא (למשל חרדה, שנאה וכעס, אדישות ויומרות, ספקנות תהומית) או כאל בעיה, גם אם מדובר רק במחשבה או בדיבור, ראה מתי ה': 22). 2. במקום להעלות גרה בנושא, להמתין רגע כדי להגיע להכרה טובה יותר של מהות הדבר. 3. להעביר את הבעיה – בה חשים כעת – לאלוהים באמצעות תפילה. (מעבר לכך, יכול אדם למסור את כל חייו לידי האל או המשיח). 4. להמתין בשקט עד שחשים הקלה מסוימת.

*** השקט מאפשר לתת לדברים "לשקוע" וכך ניתן להתכונן טוב יותר לעיבודם או לתפילה. לאחר מכן אדם יכול שוב להיפתח לדברים חדשים.

משמעות האתיקה בדרך הזו

רמה אחת של הדרך היא "אהבת האל" שהיא מעל לכל, "ואהבת לרעך כמוך" (מתי י"ט: 19). גם אהבת העצמי יכולה להיות חלק מן המאמץ להבין את תפקידו של אדם ביחס לזולתו. אהבה עשויה לחבר אדם למשיח משום שזוהי מהותו העיקרית, **בשילוב עם התבונה**. גם מעשים טובים הופכים את הדרך הנוצרית לברורה יותר. ישו כיבד את היסודות האתיים הישנים; משום ש(בדרך כלל) "מה שזורע האדם אותו יקצור" (גלטיים ו': 7); אולם הוא הדגיש יותר את **אחריותו** של היחיד מאשר את החוק החיצוני. אדם עשוי לחוות שיש בתוכו דבר – גם אם הדבר נחווה רק ברמת התודעה – המצוי בהרמוניה עם המשיח, והמאפשר

"הוולדות מחדש". ניתן להתנסות בעניין זה בלב או בנפש או ברוח. יועיל לו לאדם להפנים את תכונות המשיח בתוך תוכו כל אימת שהדבר ניתן; כך יוכל ליצור קשר ישיר יותר, ולא חשוב אם בינתיים לא יהיו לכך השלכות מרחיקות לכת.

העוצמה המתפתחת בדרך זו בתוכנו באמצעות החסד והרחמים עשויה לחבר כל אדם לכוחות הריפוי האוניברסליים הקרבים ובאים אלינו. גם כאן עשויה ההתנסות של היחיד להיות שונה בכל מקרה ומקרה; ברם במקרה זה ההשלכות על היחיד ועל הסביבה עשויים להראות לעין. החוויות שחוו בעבר רק "מיסטיקנים" או "קדושים" בודדים יכולות היום, בזמנים "אפוקליפטיים" שאנו חווים כיום, להתפזר ולהגיע לאנשים הרגילים. ייתכן כי אדם לא יכיר מייד במשמעות הדברים, אך יש בכל זאת לציין כאן. אלה המודעים לנושא יוכלו לרכוש את כוח ההשתנות והשינוי; אחרת הכוחות האלה עשויים להתדפק בכאב על המחסומים שהציבו בתוכם אלה שלא פיתחו די תכונות המצויות עמם בהרמוניה – כך שהם עשויים לחוות כוחות אלה כאילו הם "נשפטים" או נענשים.

הנחני כך שלא אפגע באחרים הבאים בדרכך *.
הנחני לעזור לאחרים לפי רצונך.
הושיעני בדרכי.
עזור לי ללכת בדרך אהבתך.

(* כאן ניתן לכלול אחרים.)

התפתחות דומה בקנה מידה גדול, בתרבויות שמאז התקופה הפרה-היסטורית

בדומה לשלבי ההתפתחות מן הילדות עד הבגרות, תרבויות האדם עברו שלבים דומים של התפתחות תודעתית. מצד אחד התוצאה הייתה יכולות חדשות (הרצון, תחושות ומחשבות חופשיות יותר מעבר). מצד שני, התודעה הרחיקה אותנו מן הידע שחיבר אותנו לסביבה שלנו, ומכאן גרמה לניכור בינינו לבין הסביבה וה"בריאה" כולה, והיו לכך השלכות רבות ומורכבות. (עיינו למשל Ursprung und "Jean Gebser, Gegenwart" – גרמנית :- לפי הסדר, התפתחו תודעה "ארכאית", "מאגית", "מיתית" ואינטלקטואלית; מעבר לכך יכולה להתפתח תודעה שלמה יותר). יחידי סגולה הם שאיפשרו את התקדמות התרבויות שלהם. הדבר קרה למרות כל המכשולים אולם, כאמור, תוך גרימת נזק ליכולות עתיקות יותר. בימינו, האנושות והעמים צריכים לקבל על עצמם את האתגר, לעשות עוד צעד קטן או גדול באבולוציה כדי לשרוד⁴. יכולות אלה קיימות כבר מזה 2000 שנה. ההתפתחות הזו אינה חייבת עוד לפגוע ביכולות ותיקות יותר כגון האינטלקט. אם מספיק אנשים יפתחו שכל ישר הוליסטי יותר ויתחברו מחדש עם מקורותיהם הקדושים¹, המין האנושי יוכל לנצח במרוץ נגד האסונות האפוקליפטיים, בעזרת השם. זה עשוי לכלול קשר או מחויבות במסגרת קבוצות אקטיביסטיות כגון פעילי השלום בעולם וכיוצא בזה. לכל בעלי הרצון הטוב יש תפקיד ב"משחק" הזה. אנשים רבים – מכל הדתות – מחפשים דרך חדשה וברורה. הם מתקדמים לעבר העתיד ומסייעים לנו "לעכל" את העבר – גם אם יש עדיין הרבה "בינוניות". אין זו שאלה של הביצה והתרנגולת, מה קודם למה, ניתן גם "להציל" את האנושות וגם לקדם את התודעה הקיומית של האדם. סולמות הערכים של זמננו חייבים לעבור שינוי משום שברור לאן ה"תוכנית" הישנה והתקפה עדיין עשויה להוביל. הכל הוא חלק של הכוליות כך שכל המעשים הטובים מתחברים למסגרת של כוליות זו.

(4 הגישה הפסימית המופיעה למשל בספרו האחרון של Herbert Gruhl, "Himmelfahrt ins Nichts" (בגרמנית "העליה לשום מקום") אינה לוקחת בחשבון מקור אחד של עוצמה וצמיחה המייצג הזדמנות וגם השראה: . אלהים.

הנחה את האדם להשאיר בידיך החלטות בענייני חיים ומוות *.
עזור לאלה העובדים למען הבריאה שלך.
הנחה את העולם לפרוץ את הדרך לעידן החדש אותו הבטחת. **

(* ניתן כאן להוסיף פרטים או להרהר בהם לאחר תפילה, באופן הבא: "להפסיק את מעגל האלימות", "לפתור בעיות כדי לבטל גורמים לאלימות", "לפתוח בדו-שיח של שלום בין בעלי כוונות טובות מכל הדתות"....

תשובה ושיבה לאלוהים בקנה מידה קטן ובקנה מידה גדול הם בגדר האפשר:

יוחנן טז:12-13: "עוד רבות לי להגיד לכם אך לא תוכלון שאת עתה. ורוח האמת בבואו הוא ידריך אתכם אל כל האמת כי לא ידבר מעצמו כי אם אשר ישמע ידבר והאותיות יגיד לכם."

דרכי משיח

יסודות ערכי האתיקה

ישו ייחס חשיבות רבה לנורמות התנהגות מוסריות הפועלות בתוך האדם במקום להיות מופעלות עליו בלחץ חיצוני של חוק או מנהג. נורמות אלה אינן מושגות באמצעות הטפה מבחוץ אלא כדרך חיים, בה מתגלית "אהבת האל". ואהבת את רעך כמוך". "כי תאהבו איש את אחיו" (יוחנן י"ג:34) הוא הכוח המאפשר לאדם לפעול בהתאם לתודעתו האמיתית. אהבת אלוהים היא פתח למטרותיו החשובות יותר של הקב"ה. אם יחידים, זוגות, קבוצות וכיוצב' יפנימו אהבה אוניברסלית זו, ניתן יהיה לחוש בהבדל. ככל שגישה זו לחיים תתקיים בכל אחד ואחד מאיתנו, כך תפחת חשיבותם של החוקים החיצוניים, המפורטים.

אולם התכנים הכלולים למשל ב"עשרת הדברות" לא פסו מן העולם, אלא דוקא להיפך, הם זכו להכרת האדם. הפרטים אמנם נתונים לשינויים תרבותיים אולם לא היסודות, הנשארים קבועים. משה עצמו כבר התנסה בכך שהרי לאחר שקיבל גרסה "גבוהה" של הדברות, הוא נאלץ בהמשך לבקש גרסה "פשוטה" יותר לעמו שהתקשה להבין. עקרונות מוסר אלה הם עד היום עקרונות הנצרות, היהדות והאיסלאם; וברוב הדתות האחרות קיימים עקרונות דומים, ראה "האתוס העולמי – ההכרזה של פרלמנט דתות העולם" (ראה דף הקישורים שלנו). האתיקה (או מוסר) עוסקת בעיקר בהתייחסות ההומנית לזולת, באופן בו כל אדם היה רוצה שיתייחסו אליו; אל תעשה רע לאחרים, ועדיף לעשות טוב. הדבר חשוב ל"גורלו" של אדם משום ש"מה שזורע האדם אותו יקצור" (גלטיים ו:7; קורינתיים ט':6). בסופו של דבר, זהו הקריטריון העיקרי להשתתפות של האדם בעידן החדש, עליו אומרת **תפילת אבינו שבשמים**: "... תבוא מלכותך!" (מתי ו'), ועליו אומר הנאום על ההר: "הענויים ירשו את הארץ".

במובן רחב יותר, מכאן נובעות עמדות והשקפות לכל תחומי הקיום האנושי. נוצרים מסוימים פוסחים על כללי האתיקה של הנאום על ההר כאילו מדובר ב"אתיקה של הרוח" שאינה חלה על החיים הממשיים, מתוך מחשבה שגויה, אולם אין זה נכון. אמנם לא נובעים מהם כללי התנהגות אוטומטיים, לדוגמה בתחום ההחלטות הפוליטיות. אך בסופו של דבר הם מהווים קנה מידה גם עבורן, לפיו ניתן למדוד רמה של "אחריות אתית" ביחס לחברה. גם אם החלטות בענייני אנוש משיגות תוצאות הסותרות את המטרות המיועדות והן מנוגדות לאתיקה הבסיסית של היחידים בחייהם הפרטיים, אל לנו להסיק מכך שישו היה מקבל החלטה כזוהי.

היחיד אחראי לחלק שלו במעשה; הוא אינו יכול להכחיש את חלקו או להפיל את האחריות שחלה עליו על הזולת. לרוב, יותר מצד אחד בסכסוך נושא באשמה גם אם מבחינה משפטית תולים אותה בצד אחד בלבד. קבוצות עם הכללים מחייבים ומודלים של התנהגות גם הן נושאות באחריות לחלקן. כל הקבוצות האלה זקוקות ל"קוד אתי קבוצתי" כפי שקיים באגודות מקצועיות. מעבר לאתיקה של היחיד יש צורך גם ב"אתיקה מבנית" עבור החברה כולה. החוקים בהם יש שרירותיות רבה אינם יכולים לבוא במקום כללים אלה.

עשרת הדברות של משה רבנו (שמות כ')	"האתוס העולמי" (ראה דף הקישורים שלנו)
1. אנכי יהוה אלהיך... לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני...לא תעשה לך פסל...	(הסכם בין-דתי זה לא עסק במושג משותף של האלוהות. למשל, בקשר לבודהיסטים, הייתה הכרה אך ורק ב"מציאות אחרונה", כלומר במשהו שהוא מעבר לעולם החומרי).
2. לא תשא את שם יהוה אלוהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא.	
3. זכור את יום השבת לקדשו.	
4. כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך על האדמה אשר יהוה אלהיך נותן לך.	
5. לא תרצח.	התחייבות לתרבות של אי אלימות ומתן כבוד לכל יצור חי.
6. לא תנאף *	התחייבות לתרבות של שוויון ושותפות בין גבר לאשה (נגד ניצול המיניות לצרכים הרסניים...)
7. לא תגנוב.	התחייבות לתרבות של סולידריות וצדק כלכלי...
8. לא תענה ברעך עד שקר.	התחייבות לתרבות של סובלנות ולחיים של אמת...
9. לא תחמוד בית רעך. 10. לא תחמוד אשת רעך ועבדו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך.	עין ערך: סולידריות

(* בנושא זה במיוחד הדתות השונות הוסיפו פרטים שונים ורבים. הדבר עלול שלא בצדק לגרום לנו להבין שלא כל הפרטים תקפים לכולם. ובנוסף, לצרכינו היום, לא תמיד שינה הבחנה ברורה בין עקרונות דתיים של ממש לבין חוקים חילוניים מפורטים; אולם אין זה אומר שקיימות שרצוי כי תתקיימנה סתירות עקרוניות בין חוקים לאמונה דתית.

חשוב לציין את הפגמים באופיו של אדם ואת תכונותיו החיוביות, כדי שנוכל לעקוב באופן מודע אחר ההתקדמות שלנו. קיימות מספר אפשרויות לעבוד על זה:

1. עבודה ישירה על פגמים בעייתיים בחיים. לקבל החלטות טובות כדי להביא הוכחה לערך העצמי של כל אחד. גם ישו מנחה את בני עמו להתבונן כל אחד פנימה כדי לפתור את בעיותיו-הוא (מתי ז': 1-5). גם באיסלאם זה קיים, וזה נקרא ה"ג'יהאד הגדול" או "מלחמת הקודש הגדולה", שהיא חשובה יותר וקונסטרוקטיבית יותר מכל סכסוך חיצוני. בצורה כזו סכסוכים רבים היו מגיעים לכדי פתרון חיובי.

2. מתן פיצוי ישיר.

3. התפייסות ישירה עם הזולת, עד כמה שניתן. אחרת יש להתפלל ולהעביר את הטיפול בבעיות לאלוהים, לעיבוד נוסף; ולסלוח בנפש פנימה. ישו מדבר גם על תשלום או עיבוד הדברים "עד הפרוטה האחרונה" (לוקס י"ב: 59, ראה להלן 5).

4. אם אין אפשרות אחרת, יכול אדם לעשות מעשים טובים לטובת זולתו, לאו דוקא לטובת אלה שנפגעו. חטאים רבים מנוקים על-ידי האל, למשל אם אדם לוקח על עצמו לעשות מעשים לתועלת הציבור (קיימים גבולות נזילים בין ניקוי ותיקון מה שהיה בעבר לבין עשייה מרצון של מעשים טובים לתועלת הכלל, ואז תוצאות "זה זורע ואחר קוצר" הופכות לאקראיות (יוחנן ד': 37), משום שאז מה שמקבל תוקף הוא מה שאומר מתי ז': 20-21: "ולכן בפריים תכירו אותם. לא כל האומר לי 'אדוני אדוני' יבוא אל מלכות השמים, כי אם העושה רצון אבי שבשמים".

5. "שא בשמי תפילה לאלוהים": זוהי דרך לסליחה ומחילה כדי להמשיך להתפתח בחיים. זוהי עזרה משמעותית שהאתיקה ההומניסטית הטהורה אינה מסוגלת לתת. הגורל אינו נחוה עוד כמשהו מכני אלא כדבר המוכוון על-ידי האל; הכל מעובד ומשופר באופן הטוב ביותר לכל אדם ולזולתו באמצעות מקורות תבונתו העילאית.

דרכי ישו המשיח

נקודות מבט כלליות נוצריות בשאלות כלכליות וחברתיות

המחקרים החדשים בכלכלה* מגלים שהאדם אינו ברייה אגואיסטית טהורה, דעה אשר עד להיום הייתה מונחת מראש בתיאוריה הכלכלית הליברלית. בפועל, מיעוט מהאנושות מגיב למצבים על בסיס אינטרס-עצמי בלבד. למרבית האנושות, ערכים אחרים, כגון "שיתוף פעולה הדדית התנדבותית" היו חשובים באותה מידה או יותר. אולם ה"אלטרואיזם ההדדי" הזה – כמו גם אגואיזם – לא מוביל באופן אוטומטי לטובת החברה כולה. הוא עלול ליצור קליקות. לכן רק החלטות מוסריות ערניות יכולות להוביל אותנו קדימה.

כאן נכנסות נקודות מבט פסיכולוגיות ודתיות-מוסריות. יש לאדם טיב אינדיבידואלי וחברתי גם יחד. בטחון-עצמי טוב – ולא מנופח- וגם יחס מתוך סולידריות ניתנים לרכישה, לולי האדם פתוח להם. היכן שנמצא הצד האגואיסטי בלבד, הצד האלטרואיסטי לא בא לידי ביטוי, או מנוון עקב ה"הכשרה" של החברה המערבית. חברות הסוציאליסטיות הדגישו את הסולידריות באופן חד-צדדי, ובמקביל הצד האינדיבידואלי, עם החשק לחרות, ניוון- וכך אלה לא תאמו את טבע האדם. במצבים בלתי מאוזנים אנשים מביעים ביקורת. או שהחברה לומדת בזמן, או שהיא מתחילה להידרדר. כך גם בכלכלה השולטת בימינו, עם גורמיה הגלובליים הטיפוסיים. ישו המליץ לטפל קודם כל בבעיות מבית (מת'ו ז).

מצד אחד, לא ניתן לתרגם את מערך הערכים בנאום על גבי ההר (מת'ו ה-ז) ישירות להוראות טיפול בבעיות בחרה. מצד שני, לעסוק בצדקה בחיי הפרט, ולהפעיל את העקרונות המנוגדים לה בהסתדרויות או ארגונים פוליטיים, הוא לא על פי ישו. ערכים מוסריים ואמיתיים** חייבים להיווכח בכל רמה, גם הגלובלית. הרי ערך הצדקה שהפנה ישו לעניים הוא רלוונטי - גם מעבר לשירותים החברתיים של כנסיות – לנעשה היום בחברה, כולל התנהגות בתוך חברות מסחריות. מת'ו (כב'ד) ומרק (יב'ז) מתייחסים לפן הפרקטי: ישו כך מכיר בצדקה והמעשר- דהיינו 10% מההכנסות לצורכי דת וצדקה – מלבד מסים לשלטונות הרומיים. הנכונות לעזור לפי מובנו של ישו מתבססת על רצון חופשי; אין זה אפשרי להסיק מכך תפיסות של חלוקה מחדש של רכוש בכפייה. הדיברות ה-9 וה-10 עדיין תקפות "לא תחמוד ... כל אשר לרעך." גם בכל המאמצים לשפר את מצבם הסוציאלי של אנשים רבים, נותרים הגורלות השונים בידי האלוהים. המשל במת'ו כה'ד-ל \ לוק יט משתמש בדמויות חומריות. אולם ההקשר (לוק: ההתנהגות המוסרית של איש ציבור. מת'ו: המשל הקודם לגבי כוח אמונת הבתולות) מוכיח שהכוונה ליותר מאשר הגברת רכוש וכסף חומרי. יותר לעניין, לוק יב:לג מראה כי מטמוני הנשמה מוערכים ברמה גבוהה ממטמוני עולם החומר. אמנם יש חשיבות במשא ומתן באמונה גם בעולם החומר: לדוגמה, העצות לעזור לעניים ולנכים. כאן התמיכה הפיזית והכספית הן ערכים מקובלים, במקום פסילת חפצים חומרניים בכלל. השאלה כאן היא האם הרכוש או הכסף הוא מטרה בפני עצמה, או משמש מטרת סבירות. מת'ו ו:וכד מזהיר מפני אי-האפשרות לשרת גם האל וגם האליל "ממון."

בנוסף, השקר, ההונאה, המונופול, וגם מימוש תוכניות אשר לא נקבע לגביהן שלא תגרומנה נזק לחפים מפשע וללא הסכמתם- כל אלה לא מהווים אחווה אחראית דוגמת זו המתמדת של ישו. גם לא הזכיר ישו "הכרכים אינהרנטים" כתירוץ לכל כשלון. ההגינות והצדק הם הדברים החשובים.

האיסור על לקיחת ריבית ידוע מהאיסלאם. אך יהודים ונוצרים עשויים למצוא הנחיות דומות בתנ"ך (בברית הישנה עצמה הם נופיעו כאיסורים):

יחזקאל י"ח, ח'ט': בְּנִשְׁךְ ל' אֶיֶתְךָ, וְתִרְבִּית ל' אֶיֶתְךָ--מֵעוֹלָם, יִשְׁיב יְדוֹ; מִשְׁפַּט אָמֶת יַעֲשֶׂה, בֵּין אִישׁ לְאִישׁ. בְּחֻקוֹתֵי יְהוָה וּמִשְׁפָּטֵי שֹׁמֵר, לַעֲשׂוֹת אָמֶת: צְדִיק הוּא חֵי הַיְחִיה, נָאֵם אֲדֹנָי יְהוִה. ראה גם עזרא ט': כ"ב (איסור הריבית, מכס ומיסים על כיבושים מיוחדים);

אנשים מסויימים פירשו באופן מסורתי, שמשלי כ"ח, ח' מתכוון לכך שאין זה משנה כיצד נעשה שימוש בכסף שהורווח ע"י לקיחת ריבית, היות והעשיר עושה בו שימוש לבסוף לטובת העני או לטובת הקהילה. אך בכל מקום בו נעשה שימוש בכסף רב נגד הערכים הללו, מתמלא התנאי המופיע בפסוק. לשם הגשמת הערכים

המופיעים בפסוק, יהיה זה חשוב לאיזו מטרה ייעשה שימוש בכסף. בהקשר לשיעורי הריבית ראה גם בברית החדשה מתי 23:23 ו-17:24. השאלה הראשונה היתה, מה יהיה מעניין מעבר להקשר זה, בו צמחה הברית הישנה. לכן ההבדלים בדברים כ"ג א' אינם נדונים כאן.

התנ"ך דורש שלא לעשות חובות מיותרים (משלי כ"ב, ז), ולתכנן מראש (משלי כ"א, ה), וכן ללמוד כל הזמן בחוכמה ובתבונה (לדוגמא משלי ד, ה-ח). קיים עידוד לחיסכון, הרי יש להפריש "מעשר" מדי שנה על מנת שניתן יהיה לנסוע לחגים דתיים ולהביא מנחות (דברים י"ד, כ"ב-כ"ז). פאולוס דרש מהנוצרים להפריש מעט מדי שבוע, על מנת שניתן יהיה לסייע באמצעותו בעת הצורך לנוצרים שנקלעו לצרה (האיגרת הראשונה אל הקורינתים ט"ז, א-ב) והוא מטיף להתנהגות מדודה כלפי חפצים ארציים (האיגרת הראשונה אל טימותיוס ו:ח). ישו יוצא מנקודת הנחה שיש תמיד לחשב האם יש די כסף לפני, לדוגמא מתחילים בבניית בניין (הבשורה על פי לוקאס י"ד:כ"ח). כלכלת קיימות דרושה גם כיום כתרפיה וכדאגה לעתיד: חובות רבים פרטיים, כלכליים וציבוריים הינם הסיבה לאי יציבות פיננסית בכל העולם. אתר האינטרנט דרכי ישו אינו משרת מטרת פוליטית; לכן יוצגו כאן נקודות השקפה כלליות בלבד.

Ernst Fehr* ארנסט פעהר, מנהל Institut für Empirische Wirtschaftsforschung באוניברסיטת ציריך, שווייץ,

ע"פ ראיון ב-

"Reziproker Altruismus...", 2002, מרץ Spektrum der Wissenschaft

** ההיבטים הרוחניים של ערכים אלה מתוארים בפרק "נאום על גבי ההר" בטקסטים שלנו בשפות אחרות.

*** ראו גם הדף הנוסף, "יסודות הערכים המוסריים".

מדעי הטבע והאמונה באלוהים

בעובדה לפיה קיימים אנשים, אשר גם לגבי שאלות אמונה זקוקים לעיין, לספור, למדוד ולשקול, מכיר ישו לגבי מקרהו של תומאס, אשר יכול להתפס כ"טיפוס איש מדעי הטבע" בין התלמידים, ומהווה בכך דוגמא לרבים במיוחד בזמננו. כאשר הוא קיבל את ההזדמנות הברורה, לבדוק למעשה האם אכן זה שעמד לפניו היה ישו, אמר ישו: "אל תהיה חסר אמונה, אלא היה מאמין". לכן היה צריך תומאס ליישם את ההתנסות החדשה באמצעות התעמקות כך ששורש ספקו ייעלם, שמשוהו "יתחווה" לו: העובדה שישו היה חייב בכלל לומר זאת אחר כך, משמעותה גם, שתומאס לא היה ספקן, אשר "הוכה" באמצעות המציאות החיצונית ואשר "הוכרח להאמין", אולי אף באמצעות פחד מעונש; אלא שתומאס שמר גם אחר כך על יכולתו, להגיע או לא לאמונות חדשות מבפנים כלפי חוץ. למרות זאת היה עליו לשים לב לכך, שקיימות אפשרויות אחרות של שכנוע עצמי, מעבר להסתכלות בחוץ. ישו ידע מה מתאים לתומאס. הוא לא רצה לכפות דבר על איש – דבר שיש לו אופי של בית דין; והוא גם לא התכוון כלל, לעורר מישהו שלא היה בשל לקבלת החלטה, להגיע לדחייה.

מדע אמפירי המתעלם תמיד מהתנסויות מצטברות כאשר משהו איננו מתאים לתיאוריה, איננו ראוי לכינוי מדע. גאונים אמיתיים כאיינשטיין לא עסקו בניהול ידע מסוג זה, אלא פעלו במחקרם תמיד אז, כאשר היה קיים משהו לא ברור. גם חיפוש זה יכול לשמש כאחת הדרכים הרבות להגעה לאמונה באל – כל עוד המניעים כנים, והמדע איננו מושחת באמצעות אינטרסים מדעיים או כאלה בעייתיים מסוג אחר. אך אין די בעבודות החיצוניות במדעי הטבע, באמצעות הסתכלות, באמצעות הצבת היפותזות ולבסוף תיאוריות ואישורן – ברוב המקרים עבור מדעי הרוח ועבור שאלות של אמונה. לא תמיד מתאים הידע במקום בו עליו להציב בפנינו מציאות גבוהה יותר באופן חסר ספקות ובמידת האפשר באופן הניתן להכפלה (כפי שהיה הדבר לגבי תלמידי ישו), או שהוא פותח בפנינו את התפיסה (כפי שהוזכר ביוחן 1, 51). ברם קיימים סימנים רבים לכך שקיימות שכבות לדוגמא במין האנושי ומעבר לו, שמקורם איננו בכוחות ובחומרים של הספקטרום הפיסי הידוע לנו, אלא אשר מציגים שם רק את השלכותיהם: כוחות חיים, ריגושים רוחניים, חשיבה, מודעות. (...) פעמים רבות מתגלמות מסורות "קדם-מדעיות" של התרבויות השונות כצורה קדומה יותר של התנסות ומדעות. גם כיום אפשרי הדבר, לחפש עבור תחומים כאלה הליכים מתאימים מיוחדים של תפיסה וניתוח, כפי שמציגה הדוגמא של ההסתכלויות במדעי הטבע של גתה או העבודות האפיסטמולוגיות המתבססות על כך של רודולף שטיינר. גם כיוונים מדעיים חדשים החל בתיאורית הקוואנטים וכלה במדענים האלה העוסקים בבילוגיה חדשה, בגיאופיסיקה ואסטרופיסיקה חדשות, כלומר ב"פרדיגמה" מדעית חדשה כלומר תפיסת עולם, הולכים בכיוון זה; אולם לרוב בלא לחפש מתודה חדשה מתאימה עבור התכנים החדשים.

כך מתקבל תחילה, שהידע המדעי שהיה קיים עד עתה (א) מציג חתך קטנטן בלבד של המציאות; (ב) שיסודות מדעי הטבע יהיו תמיד יחסיים יותר: החומר נראה כאנרגיה צפופה או אפילו כרוח צפופה; צורות אנרגיה כנגד זאת, יכולות להיות בעלות מהירויות שמעבר למהירות האור עד אינסוף (טאכיונים...); הם

יכולים להפוך תוך כדי כך "לצעירים יותר", הזמן הינו דבר יחסי יותר משהיה בתיאוריית היחסות; הם יכולים להיעלם כך מהחלל שלנו ולהופיע מחדש בצורת עולם אחר/טרנסנדציה – כך שגם החלל הינו עוד פחות אבסולוטי, מאשר הוא נראה כבר באמצעות מה שקרוי "עקמומיות" החלל. מה שיותר הוא "מידע" הקיברנטיקה הבלתי נתפס, חסר האנרגיה והחומר, ולכן שאינו ניתן לתיאור כלל באמצעים המקובלים. ניתן לדבר כאן על "מודעות".

ג) אך התמוטטות זו של תפיסת העולם הישנה אין בה "הוכחה לקיום האל" אם בוחנים את הדבר בקפידה אלא רק בהכנה. לאנשים מסויים די בכך, היות והם היו רק חסומים באמצעות תפיסת העולם המטריאליסטית המתיישנת ויכולים לכן לגשת בצעדים ישירים יותר אל האל. אבל, ראה, הדבר ממשיך עוד: מהו ה"מידע" הזה או גם מהלכי היקום האחרים שנמנו שאינם ניתנים לתפיסה? אילו סיבות/ מי יוצר באופן מתמיד חומר ואנרגיה חדשים ושוב מפרקים? מה/מי הוא זה שמפקח כאן (...) על גבולות החיים והמוות, כמו גם על מצבי העירות והשינה? מה/מי הוא זה, הבא כאן בחלל לידי ביטוי באופן מתמיד, באופן המקיף זמן וחלל? האם האדם אשר מסוגל לחוות במודעותו אנרגיה, זמן וחלל כאילו מ"בחוץ", מהווה למעשה "דימוי" בר קיימא של מישהו – אל – אשר מסוגל לבצע זאת בסדר גודל גדול יותר (השווה בראשית, א', כ"ו)?

ד) יותר מכך ניתן להוסיף, שתשובות בסגנון של כאוס ומקריות אינן באות כאן בחשבון. שהרי העולם הזה וצורות החיים הללו, ועולם זה של חלקיקים, וגם מהלכי החיים מציגים כולם שלמרות כל הכאוס קיימת דרגה גבוהה של סדר שהינה מעבר למקריות, מטרתיות ומובן בתוך הכל בדומה ליצירת אמנות; חסרים גם חלקי ביניים רבים, שהיו הכרחיים לצורך אבולוציה אקראית וכו'. כבר בצעד זה של הבנה יתברר, שקשה עוד יותר שלא להאמין, מאשר להאמין – באינטליגנציה קדומה מרכזית, המציבה את המטרה עבור "תכנית בריאה", ואשר מעצבת את הדרך (...). בדרכים דומות הגיעו מדענים שלא האמינו באלוהים כמקס טורקאוף, גיאורג טודורוף ואחרים לאמונה באל.

ה) אמונה במובן של שכנוע שנוצר מבפנים הינה יותר מאשר סתם השערה לגבי אמיתותו של דבר. (ו) לעניין זה ניתן להוסיף גם את אותם בני אדם, אשר כמיסטיקאים וכו', אבל גם כמאמינים נורמליים, יוצרים התנסויות, מתהוות ישירות יותר עם האל ועם ישו; ואשר באמצעות קשר זה חווים בתוכם גם חוויות ממשיות עם רוח האל היצירתית.

<http://www.ways-of-christ.com/he> לדף הבית

עם נושאים וקישורים נוספים לטקסטים כוללניים יותר בשפות אחרות.

דרכי ישו המשיח, תרומתו ביחס לתודעת האדם ביחס ולשינויים שחלו במין האנושי ובארץ: עלון מידע בלתי תלוי, המציע נקודות מבט חדשות בתחומים שונים של מחקר והתנסות, כולל עצות מעשיות לצמיחה אישית.

אתר האינטרנט "דרכי המשיח" תומך ביחסי שלום והבנה עמוקה יותר בין הדתות. "דרכי משיח" הוא ארגון שאינו תלוי בכנסיות וארגונים אחרים, שאינו פעיל למטרות רווח או כדי להשפיע מבחינה פוליטית. "דרכי משיח" אינו עוסק בתעמולה לרכישת חברים חדשים.

דרכי ישו המשיח

<http://www.ways-of-christ.com/he>

חותם: זכויות יוצרים

הנך רשאי להדפיס לעצמך עותק של אתר זה ולמסור עותקים לחברך בתנאי שלא תשנה את תכניו.

הפקה 1991-2009; הפרסום הראשון באינטרנט היה ב- 31/01/2001; זוהי גרסה מקוצרת

בעברית של ... (עם תיקונים מאוחרים יותר)

מחבר: פרווייקט "דרכי משיח" (Ways of Christ™)

מו"ל מהדורת אינטרנט זו: הלמוט זיגלר.

אתר "דרכי משיח" הוא פרווייקט לימוד ומחקר. אתר האינטרנט "דרכי המשיח" תומך ביחסי שלום והבנה עמוקה יותר בין הדתות. "דרכי משיח" הוא ארגון שאינו תלוי בכנסיות וארגונים אחרים, שאינו פעיל למטרות רווח או כדי להשפיע מבחינה פוליטית. "דרכי משיח" אינו עוסק בפעולה מיסיונרית או בתעמולה לרכישות חברים חדשים.

הודעות דוא"ל ל"דרכי משיח".* (במידת האפשר, נא לכתוב באנגלית או גרמנית:
<http://www.ways-of-christ.com/he/reference.htm> .

התרגומים לשפות שאינן אנגלית או גרמנית אינם נבדקים תמיד.

גרסה מודפסת של הטקסטים העיקריים קיימת בגרמנית בלבד – ראה הפנייה למקור הגרמני.
זכויות היוצרים לחוברת המודפסת שייכות למוציא לאור, או. בוהם.

[לדף הבית](#)